

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος λεπιδόπτερου
Parnassius apollo
Παραδοτέο Δράσης Α.1

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Φεβρουάριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Τζωρτζακάκη Ο. 2021. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo*. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αθήνα, 53 σελ. & IV Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

Suggested citation:

Tzortzakaki O. 2021. National Action Plan for the butterfly species *Parnassius apollo*. LIFE-IP 4 NATURA Project: Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable Action A.1. Ministry of Environment and Energy. Athens, 53 pp. & IV Annexes. Final version.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΣΔ) στοχεύει στο σχεδιασμό και εφαρμογή μέτρων και δράσεων διαχείρισης και διατήρησης των πληθυσμών και ενδιαιτημάτων του είδους *Parnassius apollo*, ενός είδους ημερόβιου λεπιδοπτερού, του οποίου οι πληθυσμοί παρουσιάζουν έντονα πτωτική τάση τις τελευταίες δεκαετίες. Πρόκειται για ένα είδος με εξειδικευμένες οικολογικές απαιτήσεις (ολιγοφάγο και μονοκυκλικό), διακεκομμένη κατανομή ως αποτέλεσμα των κλιματικών γεγονότων του Πλειστοκαίνου και απομονωμένο σε μεγάλα υψόμετρα ορεινών όγκων της ηπειρωτικής Ελλάδας. Τα χαρακτηριστικά αυτά το καθιστούν ευάλωτο στις περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζει σχετίζονται με την υποβάθμιση και καταστροφή των ενδιαιτημάτων του λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, τη συλλογή ατόμων λόγω της σπανιότητας και ιδιαίτερης ομορφιάς του, τις αλλαγές στις παραδοσιακές αγροτικές πρακτικές και την κλιματική αλλαγή.

Λόγω της πτωτικής τάσης των πληθυσμών του περιλαμβάνεται στην παγκόσμια και ευρωπαϊκή Κόκκινη Λίστα των απειλούμενων ειδών της IUCN στην κατηγορία Σχεδόν Απειλούμενο (Near Threatened - NT), στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το Παράρτημα II της Σύμβασης CITES και στο Παράρτημα II της Σύμβασης της Βέρνης, ενώ η IUCN επισημαίνει την ανάγκη εκπόνησης εθνικών ΣΔ για το είδος. Η Κατάσταση Διατήρησης του είδους στην Ελλάδα αξιολογείται ως Μη Ικανοποιητική – Ανεπαρκής με μειούμενη τάση (U1 –).

Σκοπός του παρόντος ΣΔ είναι (α) η αναστροφή της πτωτικής τάσης των πληθυσμών και η βελτίωση της Κατάστασης Διατήρησης του είδους, και (β) η διασφάλιση της καταλληλότητας και επαρκούς έκτασης των ενδιαιτημάτων του σε μακροχρόνια κλίμακα (ει δυνατόν και μετά το πέρας του παρόντος ΣΔ). Ειδικότερα το ΣΔ στοχεύει: α) στην αύξηση του πληθυσμιακού μεγέθους του είδους, β) την επίτευξη καλού βαθμού διατήρησης των ενδιαιτημάτων των τοπικών πληθυσμών, γ) την επίτευξη ικανής έκτασης και καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων στο σύνολο της περιοχής εξάπλωσής του, δ) τη διασφάλιση της συνδεσιμότητας μεταξύ των επιμέρους περιοχών εξάπλωσής του (εντός και εκτός δικτύου Natura 2000) και ε) τη διατήρηση του εύρους εξάπλωσής.

Τα μέτρα διατήρησης διακρίνονται σε αυτά που θα διασφαλίσουν (α) τη βελτίωση και διατήρηση των ενδιαιτημάτων του είδους και την υποβοήθηση της προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή (οριοθέτηση και προστασία των κρίσιμων ενδιαιτημάτων από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, διαχείριση βόσκησης και διαχείριση δασών), (β) την αντιμετώπιση των παράνομων δραστηριοτήτων συλλογής, εξαγωγής και εμπορίας ατόμων του είδους (ενίσχυση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και εντατικοποίηση των ελέγχων για την πάταξη των παράνομων δραστηριοτήτων), και (γ) την παρακολούθηση του μεγέθους και των τάσεων των πληθυσμών του, η οποία θα οδηγήσει επίσης σε αύξηση της γνώσης για το είδος. Η εφαρμογή του ΣΔ αναμένεται να συμβάλει στην αναστροφή της πτωτικής τάσης των πληθυσμών του είδους, τη βελτίωση της Κατάστασης Διατήρησης και τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων του.

SUMMARY

The current Action Plan (AP) aims to develop and implement management and conservation actions for the populations and habitats of the declining Apollo butterfly (*Parnassius apollo*) in Greece. *P. apollo* is a specialist (oligophagous and univoltine species) with fragmented distribution and isolated at high altitudes of certain mountains of the Greek mainland, as a result of the Pleistocene climatic events. These features render the species vulnerable to environmental changes. Habitat degradation and loss, illegal collection on account of its beauty and rarity, abandonment and alteration of traditional agricultural practices and climate change constitute the main pressures and threats to the species.

Due to the declining trend of its populations over the last decades it is listed in the global and European IUCN Red List of threatened species as Near Threatened (NT), in Annex IV of the Habitats Directive (92/43/EE), in Annex II of CITES and in Annex II of the Bern Convention. IUCN has also emphasised the need to develop national action plans for the species. In Greece the Conservation Status of the species has been assessed as Unfavourable - Inadequate with Deteriorating trend (U1 -).

The goal of this AP is (a) to reverse the declining population trend and improve the Conservation Status of the species, and (b) to secure the long-term suitability and sufficiency of its habitats (ideally also after the implementation period of the AP). Specifically, the AP sets the following objectives: a) to increase the size of the local populations, b) to secure the good conservation status of the habitats of the local populations, c) to maintain sufficient and suitable habitats within the species' distribution, d) to secure connectivity among the habitat patches within its distribution, and e) to maintain the species' range.

Conservation measures and actions are distinguished in three main categories: (a) actions that will improve and maintain the species habitats and will contribute to the species' adaptation to climate change (mapping, demarcation and protection of the critical habitats, management of grazing and forest management); (b) measures that will halt illegal collection, killing, export and trade of the species (reinforcement of the legal framework and intensification of patrolling to control illegal activities); and (c) monitoring of the local populations, which will also contribute to the acquisition of new knowledge for the species. The implementation of the AP is expected to contribute to reversing the decreasing population trend of the species, improving its Conservation Status and maintaining and protecting its habitats.

